خبر

رونق دوباره صحنه‌های نمایش کشور

با برقراری آتش‌بس و بهبود شرایط کشور پس از بحران‌های اخیر، تماشاخانه‌های تهران فعالیت‌های فرهنگی و هنری خود را رسما از سر گرفتند. در این میان، مجموعه تئاتر «لبخند» با اکران انیمه‌های برتر تاریخ سینما و فیلم‌تئاتر «چهارراه» اثر ماندگار بهرام بیضایی، میزبان علاقه‌مندان است. این اثر که آخرین نمایشنامه بیضایی در ایران محسوب می‌شود، در تاریخ اول اردیبهشت‌ماه همراه با نشست نقد و بررسی با حضور کارشناسان اکران خواهد شد.

همزمان، بوتیک هنر ایران با نمایش «هتل» به کارگردانی مرجان آقانوری که اجرای آن به‌دلیل شرایط جنگی متوقف شده بود، بار دیگر میزبان مخاطبان شده است. این مرکز همچنین نمایش «گلومی ساندی» را در جدول برنامه‌های خود دارد. خانه هنرمندان ایران با اثر آوانگارد «رنگ انار» و تماشاخانه قدیمی سنگلج با نمایش آیینی «سیاه‌وش»، چراغ‌های صحنه را روشن نگاه داشته‌اند. اگرچه نهادهایی چون حوزه هنری با اجرای نمایش‌های خیابانی در میادین، اتحاد ملی را تقویت کردند، اما بازگشایی تماشاخانه‌های خصوصی نویدبخش احیای کامل زیست فرهنگی است. آثاری همچون لوله، بر موج دلدار و آگنیتاژ نیز در نوبت اجرا قرار گرفته‌اند که نشان‌دهنده پویایی و ایستادگی هنرهای نمایشی ایران در بهار سال ۱۴۰۵ است.

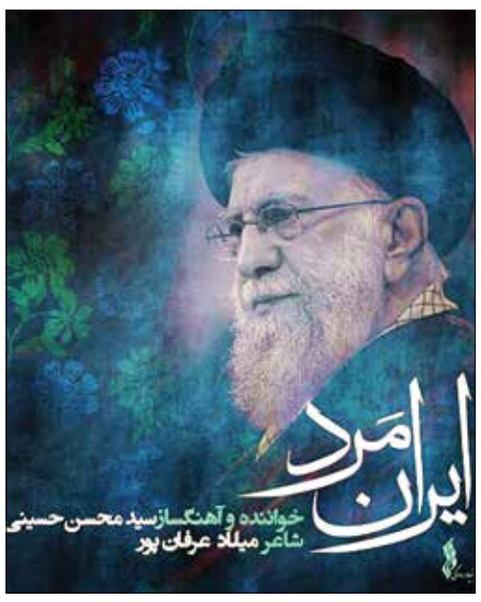

سمفونی اشک‌ها و شکوفه‌ها

مدیرعامل بنیاد رودکی: هنرمندان در بزنگاه‌های تاریخی از مردم منفک نبوده‌اند

آزاده صالحی
گروه فرهنگ و هنر

نقش بنیاد رودکی در این سال‌ها در غنابخشی به حوزه‌های مختلف به‌ویژه موسیقی، انکارنشدنی است. از ساخت و نصب تندیس‌های هنری «نقش و نغمه» و «صلح و دوستی» در سالی که گذشت در محوطه مرکز آفرینش‌های هنری بنیاد تا تدوین برنامه‌های درازمدت برای دو ارکستر ملی و سمفونیک تهران و همین‌طور توجه به ساخت سردیس هنرمندان پیشکسوت که عمر و جوانی خود را صرف اعتلای فرهنگ و هنر این مرز و بوم کرده‌اند. در روزهای گذشته نیز کم نبوده‌اند قطعاتی که در سایه جنگ و با صدای خوانندگان مختلف، در راستای ادای دین به هویت ملی و تمامیت ارضی منتشر شده و مورد حمایت بنیاد رودکی قرار گرفته‌اند. صرف‌نظر از این‌ها، بنیاد رودکی نیز طی یک ماه گذشته تولید مجموعه آثار متنوعی را با درونمایه ادای احترام به شهدای جنگ تحمیلی را به‌عهده داشته است. آنچه درپی می‌آید، حاصل گفت‌وگوی ما با محمد الله‌یاری فومنی، مدیرعامل بنیاد رودکی در توضیح بیشتر این برنامه‌هاست.

اگر ممکن است در ابتدای بحث به فعالیت‌هایی که متناسب با موضوع جنگ تحمیلی اخیر از سوی بنیاد رودکی در حیطه موسیقی صورت گرفته اشاره‌ای داشته باشید؛ به‌خصوص این‌که در روزهای اخیر، ذیل رویداد «ایران، سرچشمه هنر» کارهای خلاقانه‌ای در حوزه موسیقی صورت گرفته است.

اخیرا قطعه‌ای باعنوان «انشای آخر» از سوی بنیاد رودکی به‌مناسبت فرارسیدن چهلم دانش‌آموزان میناب منتشر شده است. بی‌تردید شهادت دانش‌آموزان میناب واقعه تلخی بود که نه‌تنها مردم ایران که کل جهان را متاثر کرد، به‌خصوص این‌که هدف قراردادن مدارس به‌هنگام جنگ براساس قوانین بین‌الملل، مصداق جنایت جنگی به‌شمار می‌رود. در نتیجه تصمیم گرفتیم برای آن‌که محتوای این قطعه برای ملیت‌های دیگر قابل‌درک باشد، در کنار انتشار فارسی، این کار را به‌زبان انگلیسی نیز منتشر کنیم. این قطعه با صدای سیدمحسن حسینی خوانده و به شهدای میناب تقدیم شده است. البته در ایام جنگ، هنرمندان دیگری هم با تکیه بر این موضوع به تولید آثار مختلفی پرداخته‌اند. ما از زمان وقوع جنگ ۱۲روزه سعی کردیم با تولید آثار هنری به ثبات و تقویت روحیه جمعی بپردازیم و از همه مهم‌تر بر این نکته تاکید داشته باشیم که هنرمندان در حساس‌ترین برهه‌ها در کنار مردم هستند. کما این‌که همزمان با شهادت رهبر انقلاب، قطعه «ایران مرد» منتشر و با بازخورد خوبی از سوی مخاطبان روبه‌رو شد. علاوه بر آن، در جریان برگزاری مراسم بزرگداشت مقام معظم رهبری در تالار وحدت، ارکستر ملی قطعات حماسی تاثیرگذاری را در این مراسم اجرا کرد. در ایام شهادت شهید تنگسیری نیز یک مجموعه موسیقی حماسی در ۶ بخش از سوی بنیاد رودکی و با حضور هنرمندان حرفه‌ای منتشر شد. در این اثر تلاش شد تا رشادت‌های شهید تنگسیری به شجاعت شهید علی دلواری شبیه‌سازی شود. از سوی دیگر، مجموعه‌قطعاتی با عنوان «این مرز پرگهر» مشتمل بر آثار خوانندگانی که در وصف ایران خوانده بودند، اخیرا از سوی بنیاد رودکی عرضه شده است. این قطعات همراه با کلیپ‌های تصویری از استان‌هایی است که در طول جنگ به‌دفعات مورد حمله قرار گرفته‌اند. این مجموعه با صدای خوانندگانی چون علیرضا قربانی، شهرام ناظری، سالار عقیلی، علیرضا افتخاری و دیگر خوانندگان جوان منتشر شده است. طبعا روند تولید چنین آثاری باید ادامه داشته باشد.

> **اصولا در جنگ‌هایی مانند غزه، کوزوو، هیروشیما و.... که نبرد حق دربرابر باطل است، ستم‌های ناشی از جنگ بر کودکان همواره مورد انزجار افکار عمومی قرار دارد. درباره میناب هم همین اتفاق افتاد و مردم داخل و خارج ایران به این واقعه واکنش نشان دادند**

البته در کنار کارهایی که مشخصا به آن اشاره کردم، شاهد تولیدات دیگری به‌شکل خودجوش از سوی هنرمندان در عرصه‌های تجسمی و موسیقی بوده‌ایم که نشان از همراهی و همدلی هنرمندان با مردم در بزنگاه‌های حساس تاریخی دارد.

از دید شما انتشار آلبوم‌هایی مانند «فرشتگان میناب» و «انشای آخر» چقدر می‌تواند واکنش‌های بیرونی و جهانی در پی داشته باشد؟

اولین‌روز جنگ با شهادت رهبرمعظم انقلاب و دانش‌آموزان مدرسه میناب توأم بود و بر افکار عمومی تاثیر زیادی گذاشت، به‌طوری که دیدگاه همان تعداد از مردم کشورهای دیگر که ممکن بود در حقانیت ما در این جنگ تردید داشته باشند، با انعکاس خبر شهادت دانش‌آموزان میناب به‌کلی تغییر کرد و ورق به نفع مظلومیت مردم ایران برگشت. طبعا به‌غیر از اقلیتی که هدف‌شان جنگ‌طلبی و کشتار افراد عادی است و قصد دارند تاب‌آوری جامعه را کاهش داده و ایجاد تشتت کنند، مابقی مردم در ایران و جهان نسبت به خانواده، فرزند، اماکن عمومی و مفاهیمی ازاین‌دست حساسیت زیادی دارند. اصولا در جنگ‌هایی مانند غزه، کوزوو، هیروشیما و.... که نبرد حق دربرابر باطل است، ستم‌های ناشی از جنگ بر کودکان همواره مورد انزجار افکار عمومی قرار دارد. درباره میناب هم همین اتفاق افتاد و مردم داخل و خارج ایران به این واقعه واکنش نشان دادند.

> **ما از زمان وقوع جنگ ۱۲روزه سعی کردیم با تولید آثار هنری به ثبات و تقویت روحیه جمعی بپردازیم و از همه مهم‌تر بر این نکته تاکید داشته باشیم که هنرمندان در حساس‌ترین برهه‌ها در کنار مردم هستند**

در جریان حملات اخیر، تعداد زیادی از بناهای تاریخی و موزه‌ها تخریب و دستخوش صدمات جدی شدند؛ بااین‌حال بنیاد رودکی چقدر می‌تواند درکنار دیگر نهادهای مرتبط، در کمک‌رسانی به این بناها نقش داشته باشد؟

باتوجه به انفجارهایی که در غرب تهران صورت گرفت، برج آزادی یکی از اماکنی بود که طبقات تحتانی آن ازجمله کافه‌گالری دچار آسیب جدی شد. همان زمان با اطلاع‌رسانی ما، مقرر شد وزارت فرهنگ‌وارشاد اسلامی و میراث فرهنگی به‌شکل مشترک، متولی ترمیم بخش‌های آسیب‌دیده این بنا باشند. امیدوارم درباره زمانی کوتاهی شاهد بازگشایی فضاهای دیداری برج آزادی باشیم، کما این‌که قراراست به‌زودی یک نمایشگاه خوشنویسی باموضوع «ایران» در برج آزادی برگزار شود.

از شروع جنگ تاامروز اغلب قطعاتی که از سوی هنرمندان مختلف ارائه شده، بیشتر درقالب موسیقی پاپ بوده است؛ به‌نظر شما، دلیل این عدم توازن میان تولیدات پاپ و موسیقی ایرانی دراین زمینه چه بوده است؟

در روزهای جنگ به‌دلیل محدودیت‌های اینترنتی، دسترسی هنرمندان به مردم کمتر بوده است؛ همین مساله باعث شده هنرمندان برای تولید اثر دست به کارهای متفاوتی بزنند. به‌عنوان مثال، بعضی از هنرمندان دلنوشته‌هایی را در قالب آواز منتشر کردند، برخی دیگر از هنرمندان در مراکز درمانی و مراکز آسیب‌دیده حضور یافتند و به تکنوازی پرداختند. تعدادی هم مانند علی قمصری در نیروگاه دماوند حضور یافته و با نواختن ساز، احساس همدردی خود را نسبت به هویت ملی و تمامیت ارضی ادا کرده‌اند. درواقع هرکدام از این هنرمندان تلاش کرده‌اند تا سهمی در افزایش تاب‌آوری اجتماعی داشته باشند. امیدوارم به‌زودی با گشایش فضای مجازی شاهد تولیدات بیشتری از سوی هنرمندان در حیطه‌های مختلف باشیم. هرچند تاجایی که اطلاع داریم، تاامروز هم تعدادی اثر، متناسب با جنگ تحمیلی اخیر در حوزه موسیقی پاپ و سنتی تولید شده است. منتهی از آنجایی که تولید یک قطعه موسیقی سنتی در قیاس با موسیقی پاپ زمانبرتر است، دراین روزها بیشتر شاهد انتشار آثاری در ژانر پاپ بوده‌ایم تا سنتی.

ممکن است درباره برنامه‌های آتی هم توضیح دهید؟

همان‌طور که اشاره کردم فعالیت‌های نمایشگاهی و موزه‌ای به‌زودی در برج آزادی شروع می‌شود. همچنین، تالار وحدت، رودکی و حافظ میزبان اجراهای تازه گروه‌های موسیقی خواهند بود. طی روزهای گذشته نیز تمرینات ارکسترملی شروع شده و به‌زودی ارکسترسمفونیک تهران هم تمرینات خود را برای اجراهای تازه از سر می‌گیرد. آنچه مسلم است این که مجموعه این فعالیت‌ها می‌تواند به تقویت روحیه در میان دیگر هنرمندان برای خلق و اجرای اثر کمک کند.

یادداشت

دکتر علی مجتبی‌زاده | نویسنده و پژوهشگر

صفای روحی و معنویت رهبرشهید

رهبر شهید انقلاب، درگیر مسائل سیاسی و حکمرانی بودند، در این میان این‌که چگونه می‌توانستند مسائل معنوی، اخلاقی و عبادی خود را نیز همانند امام راحل پیش ببرند، حائز اهمیت است.

راهبری نظام اسلامی بر پایه معنویت و صفای روح استوار شده و به‌دنبال ساختن انسان و تحقق حیاه طیبه است، پس رهبری را می‌طلبد که الگوی عملی و نمونه عینی معنویت و صفای روح و عصاره فضایل و ارزش‌های الهی و انسانی باشد و این شاخصه در زندگی، منش و سیره رهبرشهید کاملا مشهود بود.

زندگی او، کلام او، برخوردهای پدرانه او، سادگی و بی‌آلایشی او، دوری از زخارف دنیوی، توصیه‌های او و... به تأسی از مراد خود حضرت امام، از او نمونه عملی و کامل معنویت و صفای روح ساخته بود که این معنویت و صفا در سیمای او نمایان بود که حتی غیرمسلمانان را مجذوب خود می‌کرد.

ایشان با چنین پشتوانه معنوی و صفای روحی در جایگاه رهبری از هر فرصتی برای تزریق معنویت و صفای روحانی به جامعه استفاده می‌کردند. توصیه به اخلاق و معنویت یکی از توصیه‌های همیشگی رهبر شهید ما به مسئولان، مردم و به‌ویژه جوانان بود.

معنویت، راهبرد ایشان در تربیت جامعه و اعتلای امت اسلامی بود و معتقد بودند عنصر «تقوی» برآورنده همه آنچه خواهد بود که مربوط به ساحت معنویت است. از این‌رو، بر تقوای اجتماعی در کنار تقوای فردی تکیه و تأکید کرده‌اند. (بیانات ۶۹/۱۱/۱۹)

در همه دوران زعامت و رهبری ایشان با وجود فراز و فرودهای گوناگون، بحران‌ها و فتنه‌ها، کش‌وقوس‌های سیاسی و حضور افکار و سلایق سیاسی متفاوت و جریان‌های سیاسی مختلف، پا از مرز معنویت، اخلاق و صفای روحی بیرون نگذاشتند.

رهبر شهید ما به همان اندازه که نسبت به کسب علم و دانش، پیشرفت، خودباوری و... تأکید داشتند، نسبت به اخلاق و معنویت دغدغه داشتند. محوریت اخلاق و معنویت در اندیشه و عمل ایشان تا جایی بود که از نظر ایشان نتیجه ترسیم الگوی پیشرفت، باید معنویت و ساختن زندگی شایسته انسان باشد. «ما بایستی این الگو (الگوی پیشرفت) را جوری تنظیم کنیم که نتیجه آن این باشد که جامعه ایرانی ما به سمت معنویت بیشتر پیش برود. معنویت نه با علم نه با سیاست نه با آزادی نه با عرصه‌های دیگر هیچ منافاتی ندارد، بلکه معنویت روح تمام اینهاست. می‌توان با معنویت قله‌های علم را صاحب شد و فتح کرد؛ یعنی معنویت هم وجود داشته باشد، علم هم وجود داشته باشد. دنیا در آن صورت دنیای انسانی خواهد شد؛ دنیایی خواهد شد که شایسته زندگی انسان است.» (بیانات در نخستین نشست اندیشه‌های راهبردی؛ ۱۰ آذر ۱۳۸۹)

در روزگاری که دنیای مادی و تفکر آلوده سکولار به دنبال زدودن معنویت و اخلاق از زندگی انسان و تنزل او به حیوانیت بوده، این جمهوری اسلامی است که با هدایت رهبری روزنه نور معنویت و صفای روح را به کالبد تاریک بشریت تابانده و الهام‌بخش بشریت رهاشده در گرداب فساد و تاریکی است. در روزگاری که فاسدترین و بی‌آبروترین افراد در رأس نظام سلطه قرار دارند و دنیا را تبدیل به جنگلی بی‌قاعده کرده‌اند، افتخار ما رهبری است که عصاره اخلاق، معنویت، صفا و ارزش‌های الهی و انسانی است.

متن کامل

مستند

نقش مستندسازان در روایت جهانی

محمد حمیدی‌مقدم، مدیرعامل مرکز گسترش سینمای مستند و پویانمایی، بر اهمیت ثبت اسنادی وقایع «جنگ رمضان» و حرکت به سوی روایت‌های بین‌المللی تأکید کرد. وی با بیان این‌که مستندسازان از نخستین لحظات تهاجم به‌صورت خودجوش در میدان حاضر شدند، سینمای مستند را پرچمدار ثبت حقیقت دانست. حمیدی‌مقدم خاطرنشان کرد که این مرکز با مدیریت بیش از ۳۰ پروژه تولیدی، تلاش کرده تا به‌عنوان یک کانون هماهنگ‌کننده (Hub)، محتواهای متنوعی در قالب‌های کوتاه و بلند تولید کند. به گفته وی، مستندسازان مانع از فراموشی حوادث تلخی همچون واقعه میناب شدند. هدف اصلی در این دوره، عبور از فضای ملتهب اولیه و دستیابی به زبانی جهانی برای افشای ابعاد ظالمانه حملات و جلب حمایت افکارعمومی دنیاست. وی افزود که آثار تولیدشده شامل واکنش‌های سریع رسانه‌ای و پروژه‌های تحلیلی بلندمدت است.

سینما

رونق نسبی گیشه در فروردین

مطابق آمار سامانه سمفا، مجموع فروش سینماهای کشور در فروردین‌ماه امسال به حدود ۱۲ میلیارد تومان رسید. این رقم حاصل استقبال بیش از ۱۳۰ هزار تماشاگر از آثار روی پرده پس از بازگشایی سینماها در ۲۵ اسفندماه است. فیلم «نیم‌شب» ساخته محمدحسین مهدویان با جذب ۴۳ هزار مخاطب و فروش ۳/۶ میلیارد تومانی، صدرنشین گیشه شد. پس از آن، کمدی «کفایت مذاکرات» با ۲/۴ میلیارد تومان فروش، جایگاه دوم را به خود اختصاص داد. در میان سایر آثار، فیلم‌های قمارباز، ماجراجویی در جزیره جیمزباند و بهشت تبهکاران نیز در رتبه‌های بعدی استقبال قرار گرفتند. بااین حال، کارشناسان سینما ازجمله علی سرتیپی، وضعیت فعلی را نیازمند تقویت چرخه اکران با آثار پرمخاطب‌تر می‌دانند. سرتیپی با انتقاد از تولید آثار سطحی، تأکید کرد که رونق پایدار سینما در گرو کیفیت تولیدات و حمایت از زیرساخت‌های اکران است. فعالان حوزه سینما امیدوارند با ورود فیلم‌های شاخص در ماه‌های آتی، رکود ناشی از تعطیلی‌های موقت کاملا برطرف شده و شاهد بازگشت گسترده مخاطبان باشند.

قاب

آغاز نمایش‌های کانون در بوستان لاله

مرکز تئاتر کانون پرورش فکری پس از وقفه‌ای ناشی از جنگ، فصل جدید خود را از دوم اردیبهشت با یاد شهید خردسال «ماکان نصیری» در بوستان لاله آغاز می‌کند. این برنامه شامل سه نمایش اقتباسی گرگ بلا، رویای برفی و خشم قلمبه است که به ترتیب توسط سمیرا یزدان‌پژو، مریم خاکسارتهرانی و وحید نفرکارگردانی شده‌اند. بازگشایی این مرکز با هدف تزریق روحیه نشاط و امید به کودکان پس از روزهای دشوار نبرد صورت می‌گیرد. مخاطبان جهت رزرو بلیت می‌توانند به سایت اینترنتی تیوال بروند.